

ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ СКРИПНИК
(до 60-річчя від дня народження)

13 листопада 2000 року виповнилось 60 років видатному математику, академіку НАН України Ігорю Володимировичу Скрипнику.

І. В. Скрипник закінчив Львівський державний університет у 1962 р. і захистив кандидатську дисертацію в 1965 р. У 1965–1967 рр. працював асистентом, старшим викладачем, доцентом у Львівському університеті.

Подальша наукова і педагогічна діяльність І. В. Скрипника тісно пов'язана з установами Донецька, куди він переїхав у 1967 р. З того ж року він працює в Інституті прикладної математики і механіки НАН України. З 1967 до 1974 року він — старший науковий співробітник інституту. В 1972 р. захистив докторську дисертацію. В 1975–1977 рр. працював заступником директора інституту з наукової роботи. З вересня 1977 р. І. В. Скрипник — незмінний директор інституту. У 1979 р. обраний членом-кореспондентом, а у 1985 р. — дійсним членом Національної академії наук України. В 1993 р. обраний академіком-секретарем Відділення математики НАН України.

Перші наукові праці вченого (1963–1966 рр.) були присвячені вивченню А-гармонійних форм на ріманових просторах. У цих роботах побудовано узагальнену теорію Де Рама – Ходжа для диференціальних форм, які задовольняють еліптичне рівняння вищого порядку. Потім І. В. Скрипник почав досліджувати проблеми теорії нелінійних диференціальних рівнянь з частинними похідними. Саме в цій теорії вчений одержав видатні результати, які принесли йому світове визнання. Для квазілінійних еліптичних рівнянь високого порядку, що мають дивергентний вигляд, він розв'язав проблему про мінімальну гладкість розв'язку, що забезпечує його регулярність, і на цій основі вирішив проблему про регулярність розв'язків розглядуваних рівнянь в плоских областях. Ним було введено поняття ступеня відображень класу $(S)_+$, що дало можливість суттєво розширити застосування топологічних методів до досліджень нелінійних граничних задач, започаткованих Лере і Шаудером. На основі поняття ступеня відображення І. В. Скрипник розвинув методи зведення істотно нелінійних еліп-

тичних і параболічних граничних задач до операторних рівнянь з операторами класу $(S)_+$ і застосував розвинуті топологічні методи до питань розв'язності граничних задач, оцінки числа розв'язків, галуження розв'язків. У недавніх роботах І. В. Скрипника започатковано топологічний метод дослідження щільно заданих нелінійних операторів, який знаходить широке застосування в теорії граничних задач з швидко зростаючими коефіцієнтами. Вченим знайдено класи нелінійних еліптичних і параболічних рівнянь високого порядку з неперервними за Гельдером узагальненими розв'язками, отримано необхідну умову регулярності межової точки для нелінійних рівнянь. І. В. Скрипник є одним з провідних фахівців у світі з питань усереднення нелінійних граничних задач. Для нелінійних еліптичних і параболічних задач Діріхле в послідовності перфорованих областей він розвинув методи побудови асимптотичного розкладу розв'язків, заснованих на нових поточкових оцінках розв'язків деяких модельних задач, з'ясував характер збіжності розв'язків розглядуваних задач Діріхле і побудував відповідні усереднені задачі.

І. В. Скрипник є автором більш ніж 150 наукових праць. Серед них 5 монографій, одна з яких опублікована англійською мовою в Німеччині, а три перевидані англійською мовою.

Плідну наукову роботу вчений вдало поєднує з активною педагогічною діяльністю. Протягом багатьох років він читає основні і спеціальні курси з теорії диференціальних рівнянь з частинними похідними для студентів математичного факультету Донецького державного університету, відбирає здібну молодь і приділяє значну увагу її науковій підготовці через аспірантуру. Серед його учнів 3 доктори і 17 кандидатів фізико-математичних наук.

В особі Ігоря Володимировича гармонійно поєднуються і математичний талант, і найкращі якості наставника, і великі організаторські здібності. В 1979 р. за його ініціативою в Інституті прикладної математики і механіки було створено відділ нелінійного аналізу. Як керівник цього відділу І. В. Скрипник доклав багато зусиль для формування Донецької математичної школи з теорії нелінійних диференціальних рівнянь з частинними похідними. Сьогодні ця школа є провідною в Україні. Вона має значні наукові досягнення, відомі в усьому світі, і І. В. Скрипник — її авторитетний лідер. Він є натхненником і організатором одних з найбільш відомих у країнах СНД конференцій з нелінійних диференціальних рівнянь, що регулярно проводяться Інститутом прикладної математики і механіки з кінця 70-х років. Останній час ці конференції мають міжнародний статус і привертають увагу відомих закордонних фахівців.

Завдяки своїм високим професійним якостям, принциповості і разом з тим демократичності і людяності Ігор Володимирович заслужено користується авторитетом і повагою широкої наукової громадськості. Під його керівництвом в Інституті прикладної математики і механіки НАН України набули розвитку нові напрямки фундаментальних і прикладних досліджень, створено дослідно-конструкторську базу, суттєво зміцнено кадровий склад. На посаді академіка-секретаря Відділення математики НАН України І. В. Скрипник приділяє постійну увагу розвитку творчих зв'язків математичних колективів академічних установ і вузів, підвищенню міжнародного авторитету української математичної науки. Він є головою Українського математичного товариства, відповідальним редактором збірника „Нелинейные граничные задачи”, членом редакційних колегій журналів „Вісник Національної академії наук України”, „Доповіді Національної академії наук України”, „Український математичний журнал”, „Mathematical Physics, Analysis and Geometry”, „Abstract and Applied Analysis” (USA), „Glasgow Mathematical Journal” (Great Britain) і членом редакційної ради журналу „У світі математики”. Вченого неодноразово запрошували на міжнародні конгреси і конференції як пленарного лектора, у провідні наукові установи Італії, Німеччини, Франції, США та інших країн.

Наукові досягнення І. В. Скрипника одержали високу оцінку. Він нагороджений орденом Дружби народів (1986), є лауреатом Державної премії України в

галузі науки і техніки (1989), премій ім. М. Островського (1972), М. М. Крилова (1992) та М. М. Боголюбова (2000). У 1996 р. вчений отримав звання „Соросівський професор”, а в 1998 р. йому було присвоєно почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України”.

Вітаючи Ігоря Володимировича з шістдесятиріччям, щиро зичимо йому великого щастя, міцного здоров'я, незгасного натхнення і нових творчих успіхів.

*А. М. Самойленко, Ю. О. Митропольський, В. С. Королюк,
М. П. Корнейчук, Ю. М. Березанський, І. О. Луковський,
Є. Я. Хруслов, Г. С. Кіт, П. В. Харламов, О. Я. Савченко,
О. М. Ковальов, О. А. Ковалевський*